Prof. L. Latkovskis rokstā: „Pētījumu par latgaļu uzvārdiem, kur pulka ziņu arī Jyus devet, uzmu tik tōli jau pavērējis, ka skaitu tikpat kai par nūbeigtu. Ir vēļ jōpabeidz nūdaļa par palamem. Voi Jyus nabyutu tik labvēļeiga un nauzraksteitu Jyusu apkōrtnē pazeistamōs palames, jo ispējams arī oficiālū uzvārdu kūpā ar palami voi vinkōrši pasaukšonu, ar kaidu cylvāks beja pazeistams apkōrtnē. Prokstīt vītu, uz kaidu tys atsateic. Palamem ir kulturvēsturiska un lingvistiska nūzeime, tōpēc gribu, lai arī tōs tyktu savōktas, cik vin ispējams."

Atsasaucūt uz prof. L. Latkovska aicynōjumu, gribu šeit pastōsteit par dažiem palamem un uzvārdim, kas ir īsaspiduši prōtī.

Mums kaimiņūs, apmāram 4 km nu Ataļīnes pogosta rūbeža, atsaroda 5 ha lela saimisteība, kurās saiminīku un jō bārnus sauce par Kambarkungu. Jō poša vairs napīmiņu, jo jys beja miris munā jauneibā, bet pīmiņu jō sīvu un bārnus: treja dāļus un vīnu meitu. Vysi dzeivōja mozā būdeņā, kurā beja ļels cepļis, bet nabeja škūrstyņa. Tōpēc dyumi izplyuda pa ustobu. Vysi slymōja ar ādzymtu dylūni. Šei slimeiba jūs vysus nūvede kapōstā. Kōpēc šūs nalaimeigūs cylvāku sauce par Kambarkungim, nazynu. Kai tikai jūs eistais uzvārds beja Vasarauduis, bet nivīns jūs uzvārdā nasauce. Kambarkunga skaitejōs nalobs vōrds, tōpēc jūs klōthyutnē nivīns tai nasauce un ji tū vōrdu uzskateja kai apvaiņōjumu.

Turku sādžā, kas arī beja kaimiņūs, dzeivōja Ontona Lōcis, kōrteigs un gūdeigs cylvāks. Pēc uzvārda jū pazyna tikai pogosta vaļdē, bet cytaldi apkōrtnē jū sauce tikai par Cepļu Ontōnu.

A. Budže

DAŽAS ZINAS PAR LATGALU UZVĀRDIM UN PALAMEM.

Kaidā veidā šei palame beja cālusēs, nazynu, bet Ontōņa jaunā najēme, ka jū saukōja par Cepļu Ontōnu. Storp cytu, lai jam myužeiga dusēšona, jys beja muns krysttāvs.

Gruguļu sādžā kaidus 3—4 km nu myusu sātas zemnīku Gruguli saukōja par Rūčku resp. par Rūčkānim. Šei palame tyka uzskateita kai lomu vōrds.

Vysā Leivōnu pogosta Jaunōs muižas nūvodā pazyna kaidu Donoteņu Stendžeiti. Pagara auguma, kalsneja, vosorā gērbēs boltōs lynu drēbēs, kōjā postolas un vīnmār kyupūtu peipi zūbūs. Jys beja gūdeigs, moz lītōja olu. Pret šū cylvāku vysi izatureja ar cīneibu. Jys beja Mozūs Veceļu seikzemnīks. Pejnejōs grōvus rokdams un teireidams. Jo kaidam saiminīkam vajadzēja rakt jaunu grōvi voi izteireit aizserējūšu, tod sauce Donoteņu Stendžeiti. Nivīns nauzadrūšynōja jam dūt padūmu voi nūrōdejumu, kai doreb ir doroms. Stendžeite pats nūsauceja grōva vērzini, plotumu un dzīļumu. Dorbu jys veice ar apbreinojamu preciziteti un sovā omotā jys beja naatvitojams lītpratēja. Nivīns dorba devēļs arī nalbyļda par atleidzeibu, kū Stendžeite praseja. Jys nasadusmōja, ka jū sauce par Stendžeiti. Leivōnu pogostā par stendžeiti sauce bocai leidzeigu kūka trauku voi kubuleņu, kurā uzgloboja sōli, putrōmus, voi myltus. Stendže voi stendžeite parosti stōvēja klēti.

Storp Gruguļu sādžu Leivōnu pogostā un Driveņu cīmatu Ataļīnes pogostā atsaroda Salīšu sādža. Salīši beja īlankti nu meļim un Lubōna leidzonuma pūrim. Salīšu sādžā dzeivōja vairōki lobi mediniki, kas Krystpīļs muižas administracijai sagōdōja ļelas golvas sōpes. Salīšu sādžā dzeivōja Odums Salīts, kam pasaukšona beja Garōs Solas Odums.

Lobu zemes orōju Donotu Moču apkōrtnē saukōja par Gaiņa Donoteņu. Šū pasaukšonu jys dabōja nu tam, ka sādžu sadolūt un izejūt vīnsātōs, jam saimisteiba beja īdaleita pi Gaiņu pūra. Gaiņa pūrs ir Leivōnu un Vipes pogosta rūbežūs. Gaiņa pūrs sovu nūsaukumu ir dabōjis nu putna guiņa, kuru cytūs apvydūs sauc par garni, kas pīdar pi starku sugas (Ciconia).

Turku sādžas zemnīku Līpiniku sauce par Bombōnu. Ka Leivōnu pogostā kaidu vītu sauktu Bombōni, natyku dzērdēja, bet Izvoltas vogostā ir uzvōrda Bombōns. Ir arī uzvōrda Rambāns.

Skreuzmaņu sādžā kaidu saiminīku sauce par Stučku resp. par Stučkalānim. Eistais uzvōrds beja (Leivōnu izrunā) Skreuzmaņš. Stučkas ir Pļaveņu pogosta, Vydzemē, Leivōnu pogosta Mōrkodīs saiminīku Sylovu sauce par Soltū Kaļvi. Šei pasaukšona ir roduseš taidā veidā, ka jys mozōkim kaļšonas gadejumim plēlas un guni nimoz nalītōja, bet metalu apstrōdōja soltu ar sovom spēceigajom rūkom un smogū vasari. Soltais Kaļvs ir arī Varakļōnu pogostā.

Bez tam Sylovu cimā kaidu cytu saiminīku sauce Dudaru tikai tōpēc, ka streidūtis ar kaimiņim najsaļi pisadyuris pi caura veitūļa, kurā bejušas lapsines. Lapsine jam īdzāluse pīrē tik spēceigi, ka jys uz vītas nūkritis uz zemes. Dūmojams, ka palame Dudars ir vadama sakarā ar lapsiņu perekļa nūsaukumu. Augūmuktu apkōrtnē vīnu saimi sauce par Dubļūkstim. Retz vins nu šōs gimines lūceklim uzvīļcis tikkū saļyutu boltu vuškas ōdu kažuceņu un kūpā ar sovu draugu devis pi kaimiņim cīmūs. Ceļā nūtykuse kibele: jys ar jaunu kažuceņu īkritis dubļūs un apsazidis. Faktyski jys ar sēžamū vītu īkritis dubļūs un atsasēdis. Tys gadejums izaplatejis vysā apkōrtnē un devis sōkumu palamei. Īsāi tyka dzērdāts šaids teicīņs: „staigoj nūsarmītējis". Tū atteicynōja tiklab uz bārnu, kai uz plauguļu cylvāku, kas daguņu slauceja pi svōrku pīdurknes, tai ka ar laiku pīdurkne (leivōņīu izrunā pīdōrkne sōce speidēt. Leivōņūs par čyulim sauce tiklab pōrnūvodnīkus, kai arī tūs, kas nalvārōja gavejamōs dīnas, voi narunōja Leivōnu pogosta „volūda".

Ataļōņus leivōņīši sauc par bardzīlim. Tys nūsaukums ir cēļis nu grafa Borga voi Borcha, kam Ataļīne ir pīdarējuse. Kaidu cīnejamu un tureigu Ataļīnes pogosta zemnīku Staleidzanu sādžā sauce par Borščuku. Staleidzāņu sādža un uzvōrds Staleidzāns ir arī Borkovus pogostā.